

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 44.

Indult Bétsből, Kedden, Nővember' 29-dikén, 1831.

B é t s.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Nov. 19 kén költ Fels. végzése által Palotai Nagy Mélt. Gróf F r i m o n t János Fielep Urat, Antrodoccói Hertzeget a' Ts. K. Lovasság Generálját, és eddig a' Lombárd Velentzei Királyságban Kommandírozó Generált, a' Ts. K. Udvari Hadi Tanáts Praesidensévé kegyelmesen kinevezni.

T ö r ö k O r s z á g.

Scutariból Nov. 6 dikán: és Zimonból Nov. 17-kén költ tudósítások szerint a' Scutari Basa M u s t a p h a, a' Nagy Vezérnek kegyelmére bízván életét, megadta magát. A' pártos Basát maga megadására az kényszerítette, hogy a' fellegvárba egy gyújtó bomba berepülvén, ott az olaj és pályinka tárházat meggyújtotta, mellynek szörnyű pusztítás lett a' következése. A' Nagy Vezér megígervén a' pártos Basának, hogy élete megmarad, őtet erős késérettel Konstantzinápolyba küldötte.

B u r k u s O r s z á g.

A' f. h. 16-káról a' Stettini Ujság közli: Az őrseregnek nagyobb része ma tért-viszsa városunkba, mellyet is, mentek lévén a' cholérától, nagy örömmel fogadtunk. A' Királynak, a' Belső Mi-

nisterhez és Politziához intézett napi- és kabinéti parantsolatja, mellyben az, a' lengyel határszeleket őrzött seregek jó magok viseletével való megelegetését jelentti, mindenekben nagy örömet és szíves haladatosságot gerjesztett.

A' Berlieni Ujság Nov. 21-kén, ezen tizim alatt: „az élésbeli okos magamérséklésnek, mint a' Cholera ellen legjobb óvóeszköznek ez után is szükséges voltáról“ a' következő értekezést közli: A' melly okból a' Publicumot ez előtt két hónappal, a' Cholerának Berlinben lett valóságos kiütésére figyelmeztetem, éppen az indít most annak kijelentésére is, hogy az még egészen nem pusztult ki közzülünk, és hogy felette szükséges azon pontokat ennekutánna is szüntelen szemünk előtt tartani, a' mellyekre való utalást akkor szükségesnek vélttem, nevezetesen az élésmódban való hibázás, a' maga meghűtés és indulatoskodások eltávoztatását. Az én akkor kijelentett vélekedésem helyes voltát, a' tapasztalás, hálá Istennek!! olly örvedetesen mutatta meg, hogy valójában megfoghatatlan dolog, miképpen lehetnek sokan, kik elébb igen nagy szorongatások között voltak, most ismét, midőn még egy bődögabb jővendőre való kinézés fényes napjának sűgárai tsak alig kezdenek tsillámlani, másik ellenkező hibára, a' könnyelműséggel ha-

táros gondatlanságra hajlandók. A' betegség esetinek a' közelebb múlt hetektől fogva szembetűnő kevesedése sokakkal azt hitették el, hogy többé éppen nem szükség ama pontokat olly szorosán megtartani, mint annakelőtte: hogy már most ismét veszedelem nélkül meg lehet ez vagy amaz ételekkel való élést engedni, a' mellyeket ez előtt méltán kerültünk, — hogy többé nem szükség a' levegő befolyására olly nagy szorgalommal vigyázni, mint az előtt, — hogy a' cholera már elvesztette a' maga járvány characterét. Az ólta több e' féle ítélet tételeket is hallhatunk, mellyek, ha jól meggondolja az ember, nem józan okoskodásokon épülvén, vajmi károsok lehetnek, 's fájdalom! minket Orvosokat legújabb tapasztalásunknál fogva kényszerítnek e' rövid jegyzésekre. Ámbár a' mi fejedelmi városunknak már fekvésében 's építése módjában is, sok olyan dolgok találtak; mellyek ennek az ő kifejtődésében tsak nem meggyőzhetetlen nyavalyának nálunk való szélesebb kiterjedést akadályoztatták; ezt mindazáltal leginkább azon józan és okos léleknek köszönjük, a' melly a' mi lakosainknak nagyobb részét vezérlette, es a' melly valami különös szívet fel-emelő módon ez alkalmatossággal is az által bizonyosodott be, hogy a' közönségesé tett óvó rendszabásokat szorosán követvén, mindenek buzgóan igyekeztek a' rettentő járvány nyavalya korlátok közzé való szorításában mindent elkövetni. Mennél szerentsésebbek voltunk pedig ebben, mennél közelebb vagyunk azon tzelhoz, mellyért könyörgéseinkben mi mindnyájan naponként esedezünk, annál szükségesebb lesz, egyesített erővel mind azt még most is kikerülnünk, a' mi a' nyavalyának új táplálást, 's a' pusztító dögnék új nevelkedést adhatna. Valameddig Berlinben

tsak egyetlen egy choleras beteg lesz is, a' több ízben közönségesé tett óvórendszabásoktól legkisebb részben sem kell eltávoznunk, ha azon irtóztató pillanatok, mellyekben nem régiben voltunk, tulajdon veszedelmünkre meg újítani nem akarjuk. Bártsak ezen jóakarattól származott szavak bátorságot öntenek mindenekbe 's bártsak a' maga körében, töle kitelhető módon mindenkinek szíve szerént törekednek azon kívánatos időnek hozzánk leendő elérése siettetésére, midőn öszvegyülünk az Urnak Templomában, hogy buzgó könyörgéseink 's ditséret mondó énekeink által hálákat adjunk annak a' legfelségesebb Valóságnak, ki a' mi szomorúságunkat örömmé változtatta, 's minket egy olly irtóztató tsapástól szerentsésen megszabadított.

Dr Steinthal.

N a g y B r i t a n n i a.

Bahamából érkezett tudósítások szerént, az oda való Kormányos, a' törvényadó gyűléssel nyilvános ellenségeskedésben van. Ez amant azzal vádolja, hogy hivatalával vissza él, 's kérő levelében, annak hivatalából való letételel kéri. E' pedig a' Gyűlésnek azt hányja szemére, hogy az, azon törvényeket, mellyel a' rabszolgák állapotja jobbitására nézve Angliából érkeztek, semmi tekintetbe nem veszi.

Nagy rémülésbe hozta Londont azon többízken próbált és valósággal véghez is vitt gyilkosságok felfedezése, mellyeket némelly gonosz tévők azért tesznek, hogy az általok meggyilkolt emberek holttestét az Anatomusoknak eladhassák. Sok személyek fogadtattak be, kikre nagy ugyan a' gyanú, de még is nehéz lesz ellenek a' borzasztó gonoszságot bebizonyítani. A' többek közt nyóltz gyer

meknek nem akadhatnak a' város külömb részeiben nyomába, a' kikről felő, hogy azoknak a' rettenetes embereknek kezei közzé jutottak, kik a' népnek, a' holt testek bontzolására felől való előítélete következésében, olly nagy jutalmat kapnak a' lopott holttestekért, hogy az által arra is rá vetemednek, hogy ha halottat nem kapnak, az élő embereket is meggyilkolják.

Sept. 6-kán költ tudósítások szerint Tortola *) szigetén a' szeretsenek nagy öszveesküvést indítottak. A' pártütők tzelja volt a' szabadságra való eljutás és az, hogy az egész szigetet hatalmuk alá hajtsák. E' végre azt tették fel magokban, hogy minden fejéreket megölnék s azoknak házaikat felgyújtják. A' mint a' dolog' törvényes megvizsgálásából kijött, az említett gonosz tzel elkezdődése ideje Sept. 4-kére volt téve. Először is a' Roger Isaue Ur házat, a' vámtanáts- és a' közönséges fogházat akarták megtámadni. Hogy egyszerre az egész várost lángba borítsák, ezeket kelle vala meggyújtani. Szándékjok továbbá a' volt, hogy az ezen tüzet követő zürzavarban támadjanak és öljenek meg külömbőség nélkül minden Fejéreket; — hogy ezek közzül azokat, kikre a' rabszolgák leginkább horgoltak, valami különösen kikeresett kinos halál nemével végezzék ki. Illyenek voltak, egy Prokátor, ki a' rabszolgákra felvígázott, és a' Dissentereknek egy Papjok. A' fejérek jármát nyakokból kivetvén, Közönséges társaságot akartak formálni; — és a' szigettel való minden közösülést sok időre felbeszakasztani. Az ő politi-

kai lételek első esztendejére a' finántziai rendelések is megtétettek.

L e n g y e l O r s z á g.

Varsóból Nov. 16-kán a' Burkus Státus Ujság jelenti: Az ideig való Igazgatószék, Ő Felségének a' Tsászárnak és Királynak további rendeléséig, mind azon Tisztek' Özvegyeinek, kik az ő Fejedelmekhez való hűségben állhatatosok lévén, a' múlt esztendő Nov. 29-kén megmaradtak, illendő Pensiót határozott.

A' Varsói Kurír írja: A' f. h. 14-dikén ismét több choleras esetek adták magokat elő, még pedig olly dühösen, hogy ha a' beteg orvosi segédelmet hirtelen nem keresett, kevés idő, legfeljebb 24 óra alatt meg halt. Az esztendő jelen szakaszában a' has meghütése egy pillantat alatt okozhat cholérát. A' múlt hónap végén és ennek az elején Varsóban sokkal kevesebben haltak, mint rendszeren más esztendőben illyen idő tájon szoktak. Itt a' múlt éjtszaka ollyan nagy szél fújt, hogy az, a' kertekben sok fákat gyökerestől kiszagatott.

F r a n t z i a O r s z á g.

General Clausel egy kis munkájában, melly mostanában jelent meg igen fontos felvilágosításokat ad valamin Algirnak belső állapotjáról, és gyarmat-tá való tétele hasznairól, úgy különösen az Orán és Constantine nevű helytartóságokra nézve tett alkudozásairól, mellyek t. i. az ő haza hívattatására okot szolgáltatottak. Az Algir meghódoltatásában, úgymond Elöljáró beszédében a' Szerző „nem tsak Frantzia Ország nyert, hanem egész Európának haszna forog abban, hogy azon ekkoráig olly barát-

*) Egy az Anglusok birtokában lévő úgy nevezett Szűzek Szigetei közzül, az ezekben lévő népességnek 4/5 része Rabszolgákból áll.

ságtalan partokon mi telepedtünk meg. Hasznosnak tartják azt önnön magokra nézve minden nemzetek és reménylik, hogy ha népességek szer felett megsza- porodik, azokból könnyebben és keve- sebb veszedelemmel költöztethetnek oda, mint Amerikába. Nem lehet meg nem esmerni azt a' befolyást, mellyel egy, közel lévő, 's a' viszontagságoknak an- nyira mint a' meszszebb esők, ki nem tett gyarmat az Afrika belső részeinek pallerozásában fog lenni. Ezt a' jöven- dőt ugyan én nem tartottam közvetet- len szemem előtt, hanem ez az a' mi- ről én sokat gondolkoztam és máig is gondolkozom, e' forgott kivált előttem a' Túnisi Beyre nézve tett rendszabá- saimkor. 'S fájdalommal tapasztaltam, hogy engem magok az Afrikaiak jobban értettek, mint a' hadi és külső Minister. — Meg érkezém Sept. 2-kán 1850-ban Algirba. Nem levén semmi Instructió ál- tal megkötve, legfőbb gondom a' vólt 1-ör, hogy a' sereget a' Frantzia Or- szágbán történt nagy változásról tudó- sítsam, 2-szor, hogy előre való vigyá- zásból olyan rendszabásokat tegyek, mellyek által az áfrikai partoknak né- melly pontjait katonai erővel minden esetre megrakva tarthassam. Látám, hogy ezen tartományban a' Török hatalom- nak, melly alatt az, 300 esztendeig nyö- gött, örökösen nyaka szegődött, 's Ál- gir a' mi kezünkben egy derék gyar- mat lehet. E' vólt az Igazgatószerékhez küldött első hivatalos levelemnek fog- lalatja. Ekkor egy úttal, azt is jelentem a' Ministernek, hogy az Algiri hadise- reg 2/3 részével, a' nélkül, hogy meg- hódolt tartományunk bátorságban léte veszedelemben forogna, azt tselekedhe- ti, a' mit akar. Ezen hír az akkori ha- di Ministernek Marschall Gerárdnak na- gyon tetszett. Azon Ministernek Oct. 30- kán 1850 költ hivatalos levele mutatja,

hogy az Igazgatószerék, Algirnak gyar- mattá való tételére magát már akkor el- határozta, 's ezen szép tartományból vehető hasznót a' Ministerium látta és betsülte. " Itt a' szerző Marschall Ge- rárdnak hivatalos levelét közli, melly- ben az, az Algir gyarmattá való tételét nyilván kijelentvén, és Clauselnek minden eddig tett rendszabásait helybe hagyván, ugyan azt, annak ki eszköz- lésére kéri, hogy az Arabs fő emberek gyermekeiket nevelni küldjék Párisba. „Ezen hivatalos levélnek, így folytatja a' szerző beszédét, kifejezéseim engem a' legbizonyosabban ki mentenek ezen el- lenem tett vádak alól; hogy a' kezembe adott telyes hatalom határát által hág- tam, 's Instructiómat tovább terjesztet- tem, mint illetet vólna. Telyes hatalmak és Instructiók! Adhatta e' azt nékem va- laki? és adhatja e' még most is? Olly világosan kimondott határozás mellett ké- telkedhettem e' én valamit? Láthattam e' én azt előre, hogy egy hónappal ké- sőbbben azt vetik szememre, hogy hely- telenül tsináltam, mikor az elhatározó megszallás felett való kérdést megelőz- tem. Megvallom, hogy ilyen helytelen következtetésekről nem is álmodtam. En azért követtem azon plánumot, mellyet magamban feltettem, hogy t. i. az Algir gyarmattá való változtatását siettessem. Ugyan azon időben foglalatoskodtam az Ország Organisálásával, — tzelomnak megfelelő rendes Igazgató szerket állí- tottam. E' szerént, még 6 hónap nem tölt el megérkezésem után, melly hiva- talosan ugyan még meg nem esmerődött, de már a' valósággal felállított gyarmat a' legvirágzóbb állapotban vólt. Ezt a' virágzó állapotot pedig kiváltképpen az Átlási expeditionnak kell köszönni. — Az Algiri országlás, a' mint tudva van há- rom helytartóságokra vagy Basaságra osztódik, úgy mint: Titteriei, Constan-

tinei és Oráni helytartóságokra. Ámbár Algir városa és Vidéke, a' Titterie helytartósághoz tartoznak, azok mindazáltal külön tesznek egy független Kerületet. Medeáhba való menetelem előtt tsak a' város és egynéhány szomszédnépek magok megadására tarthattam számot. Minekutánna pedig az Athlási Expeditióhoz hozzá kezdtem, bizonyos vólt Frantzia Országnak az egész Titterie helytartóságon való hatalma. Orán és Constantine helytartóságok ellenbetsupa rendetlenségekkel, zabolátlansággal fordultak fel. A' Constantinei Bey magát megadni nem akarta. Az Oráni Bey ugyan nem vólt idegen a' Frantzia hatalom megesmérésétől; de a' tartományában lévő rendetlenséget magától vissza nem állíthatta. Illyen környülállások között kezdtem azon rendszabásokkal foglalatoskodni, mellyeket későbbben a' Tunisi Beyre nézve valósággal véghez is vittem. Én jóltudtam, hogy ez a' Bey azért nem fogadta el a' Constantinei előkelő lakosoktól a' zabolátlanság meggátolása végett néki ajánlott hatalmat, hogy a' Frantzia Ország kedvéből ki ne essek. Ezek így lévén, én, mint Főhadi vezére a' frantzia seregnek, telyes hatalmam szerént, a' Tunisi Uralkodó háztagjai között, (úgy mint a' minek Frantzia Országra nézve igen nagy hasznát láttam) December 18-kán 1850 Sidi Mustaphát, a' Tunisi Bey testvérjét, Constantinei Beynek a' következő feltételek alatt, kineveztem: 1-ör, hogy a' Tunisi Bey, a' Constantinei helytartóságért 1851-dik esztendőre Frantzia Országnak 800,000 frank adót fizessen. 2 szor, ez az adó a' következő esztendőben egy milliom frankra emeltessék. 3-szor a' Constantinei helytartóságban lévő kikötő helyekben a' Frantziák tsak felét fizessék azon adónak, mellyek a' portékák bevitelért, az idegen nemze-

tekre vagynak téve. 4-szer, A' Constantinei helytartóság jövedelme egészen a' Bey-é legyen. 5 or; Mind azok a' Frantziák 's ezeken kívül más Európaiak is, kik a' Constantinei helytartóságban akár úgy akarnak megtelepedni mint kereskedők, akár mint földművelők, magoknak ott óltalmat találjanak. 6 szor, Ha a' Tunisi Bey, a' Constantinei Beyt vissza hívná, más Hertzeg választassék, a' kit mindazáltal hatalmában a' frantzia főhadi vezér erősít meg. — Az ezen Tractaturól szólló hivatalos tudósításban, melly a' hadi Ministerhez ment, a' szerző a' többek közt így szóll: „Marschall Ur! az eddig való Operatiókon 's magam viseletén kívül, még más, Hazám, Királyom és önnön magunk eránt telyesítendő kötelességek is feküsznek az én vállaimon. Ha Algirt feladnánk, vagy a' mi éppen oda megyen ki, ha az elhatározó megszállásért az én indításomra kezdett közönséges és magános munkáknak, a' Sereg megkevesítése miatt felbe kellene szakadni, olyan nagy hibát követnénk el, mellyért Frantzia Ország az Igazgatószekeket elébb utóbb szoros számadásra vonhatná, és a' melly miatt a' Nemzet betsülete kotzkáztatódnék. Ugyan is, a' mi magunk vissza húzása, jelül szolgálna, az ezen vidék Népeességének nagy részét tevő 'Sidók és Maurusok felkontzolásokra, 's azon frantzia és más Európai kereskedő familiák semmivé tételére, kik már itten megtelepedtek. — Ez által gyűlölséges és útálatos emlékezetet hagynánk Afrikában magunk után. Ne tartsa Marschall Ur ezeket kemény kifejezéseknek. Tessék öszvevetni azon én hivatalos és magános tudósításaimat, mellyeket Megelőzőjének tettem, az azokra adott feleletekkel; 's akkor ítélje meg, ha valyon hatalmamban állott e' nekem a' kereskedést és földművelést eleveníteni, 's azokat a' jövendőre

nézve jó karba és bátorságba helyhez-
tetni. — Ezen hivatalos levél végén Cla-
uzel Ur azt mondja, hogy a' gyarmatra
nézve hasznos volna, ha Algirban mind
a' polgári mind a' katonai dolgok fő
igazgatása több esztendőig nála hagyód-
nék; mivel a' lakosok bizodalját meg-
nyervén a' Constantine eránt tett és az
Oránra nézve teendő Tractatusok kivi-
tele egyedül az ő jelenlététől függ. „A'
Tunisi Beyjel kötött egyességen szüksé-
ges és hasznos voltáról, — így szólto-
vábbá a' szerző, — külön szóllanom
nem szükség, úgy mint a' mi, levelem
foglatatjából világos, tsak azt jegyzem
hát meg, hogy ezen tiszta katonai és
kiszolgáltató rendszabásokat, a' külső
dolgok Búrójának azokban való bele-
avatkozás nélkül is kilehet vinni. A' most
virágzó állapotban lévő Algici gyarma-
tot 10—12,000 ember óltalmazza és ez
lassan nevedkedhetik; — mától fogva elő-
őreinkre az Arabsok nem ütnek reá, 's
a' város lakosait nem háborgatják.

(Folytatása következik.)

A' Moniteur a' f. h. 19-dikén jelen-
ti: Tegnep este érkezett Londonból
egy Kurír, azon Tractátussal, melly
Nov. 15-kén a' Conferentzia és Leopóld
Király közt tétetett, és a' melly ugyan
akkor a' két résztől alá is íródott. Ezen
Tractátusban azon 24 tziikkelyek, mel-
lyek Belgium és Hollandia elébe tétet-
tek, vagynak elesmerve és azokhoz 25,
26 és 27 dik szám alatt még a' követke-
ző 3 tziikkelyek adattak. A' 25 dik tziikk.
az elébbeni 24 dik tziikkelyeknek az öt
hatalmasságok óltalma alatt való végre-
hajtását adja elő. A' 26 tziikkely az öt
hatalmasságok és Ő Felsége a' Belgák
Királya, mindnyájoknak örökösei es fel-
váltói 's az azokat illető Státusok között
örökös békességet és barátságot hirdet.
A' 27 dik és utólsó tziikkely szerent a'

Tractátusnak két hónap alatt vagy ha
lehet, elébb is helybe kell hagyódní 's
ezen helybehagyásnak Londonban kell
kitsejölödni.

A' Moniteur Nov. 20-kán egy Kirá-
lyi rendelést közöl, melly 36 új 's holtig-
való Paireket nevez ki. E' szerent:

„Lajos Király, Frantziák Királya,
's a' t. Mi holtigvaló Országnagyokká
(Pairekké) neveztük ki a' következő Ura-
kat: Ezek: Gróf d' Aubusson de Lafeuil-
lade; Maret, Duc de Bassano; Printz
de Beauveau; Marquis de Bizemont;
Gróf de Bondy; Gróf Bonnet Gen. Lieut.;
Gróf Caffarelli, Gen. Lieut.; Vicomte
de Cassini; Gróf de Cessac, Gen. Lieut.,
Gróf Danthouard, Gen. Lieut.; Báró
Davillier; Gróf Drouot, Gen. Lieut.;
Gróf Dumas Math. Gen. Lieut.; Gróf
Emériaux, Vice Admirál; Gróf d' Erlon,
Gen. Lieut.; Gróf Excelmans, Gener.
Lieut.; Gróf de Flahaut, Gen. Lieut.;
Gróf Francois; Gróf Foy; Gróf Gazan,
Gen. Lieut.; Gróf de Voisins; Hertzeg
de Grammont-Caderousse; Jákób, V.
Admiral; Langrange Jó'sef, Gen. Lieut.;
Gróf Larochehoucauld; Lascours Gen.
Máyor; Lepoiterin Praesidens, Ney,
Moskai Printz; Gróf Pajol, Gen. Lieut.;
Gróf Perregaux; Vicomte Rognat, Gen.
Lieut.; Gróf Roguet, Gen. Lieut.; Gróf
Ségur Filep, Gen. Lieut.; Gróf St Sulpi-
ce, Gen. Lieut.; Gróf de Turenne.“

B é t s.

Béts belső és külső városaiban Sept. 14-
kén déltől fogva cholerában:

Nov. 25-kén délig megbeteged-
tek 15-en, kigyógyultak 7-en, meghal-
tak 6 en.

Nov. 26-kán délig megbet. 15-en,
kigyógy. 19 en, meghalt. 11-en.

Nov. 27-kén délig megbetegedtek 10-en, kigyógyultak 6-en, meghaltak 3-an.

Nov. 28-dikán délig megbetegedtek 14-en, kigyógy. 13-an, meghaltak 9-en.

E' szerint Sept. 14 kétől fogva Nov. 28-káig megbetegedtek 3968-an, kigyógyultak 1903, meghaltak 1894-en, orvoslás alatt vagynak még 171-en.

M a g y a r O r s z á g.

Debreczen Nov. 19 kén 1851.

E' folyó Hónap 13 dik napján d. e. 10 órától, d. u. fél óráig tartódott az itt lévő Ref. Collegium Oratoriumában Tiszteletes Tüdös Kalós M ó's es Úr-nak az állandó Biblióthekáriusságba, és a' Magyar Literatura Kathedrájába lett béállítatása. Kezdődött az a' szokott Esküvések letételén, követte azt a' tisztelt Ferjfiúnak szeretett Magyar Nyelvünkön tartott jeles beszéde, melyben először közönségesen azt fejtegette: miért neveli akármelly Nemzet boldogságát annak Nyelvének kipallérozása; annak-utánna különösen Született Magyar nyelvünkre térvén, annak jeles tulajdonságait, sok részben nagy gazdagságát, de elvont tárgyú tudományokra nevezve még most nem tagadható, hanem szíves igyekezetünk után kipótolható hijánosságait adta elő. Végezetre háládatosan emlékezett Kathedrāja Fő Fundálójáról Ér-melleyéki Esperest és Bogyoszlai Prédikátor Nagy Tiszteletű Rétsey János Úrról, kinek életét Isten tartsa meg sok időkre!

Felelt ezekre, és esmeretes mély tudománya szerint Magyar Nyelvünknek a' Felsőgesen Uralkodó Ausztriai Ház alatt eddig volt történeteit nevezetes példákkal világosította. Főtiszteletű Superintendens Buday É'saiás Úr, és a' szokás szerint az előkelő Deák If-

jákat előszóllította, hogy kezek beadásával magokat Új Professorok eránt az engedelmességre az egész Nagyobb tanuló Ifjúság képében kötelezzék.

Végezetre a' legidősebbik Professor Nagy Tisztelű Sár váry Pál Úr, az egész Tiszteletes és Tekéntetes Professori Kar nevében az Új Tüdös tagot, ennekelőtte kedves tanítványokat, ezután Hivatalbeli társokat, az idő rövidségéhez képest kevés beszéddel köszöntötte, és szerentseltette; az Anya Oskola ezen előmeneteles lépésének örvendezett, azt egy részről a' Fő Tiszteletű Superintendia esmeretes böltsességű és nagy buzgóságú Elöljáróinak más részről az Isteni gondviselés által támasztott kegyes Jöltévőknek köszönte, 's végre az egész tanuló ifjúságot buzdította, hogy a' mint előttök újabb újabb kútfejei nyílnak a' böltsességnek; úgy igyekezzenek ők is azokból naponként mind többet többet méríteni; mindenek felett pedig az Isten felelmet nézni az igaz böltsesség kútfejének!

Méltó megjegyezni, hogy a' fent tisztelt Fő Fundátoron kívül a' Magyar Literatura Kathedráját Neh. Komáromi Lakos Tekintetes Nemes Szarka Dániel Úr 1000 Conv. ftal segítette; kinek a' Cholera által véletlenül Ó Budán történt halálát a' Debr. Anya Oskola igen fájlalja, betses Emlékezetét áldásban tartja, és nyugodalmat kíván porainak!

T u d o m á n y o s J e l e n t é s.

Néhai Schvartner Márton Úr Hagyományának értelméhez képest rendelt Jutalomért való tudományos vetélkedés végett, két Értekezések küldettek bé az alólírottakhoz, mellyeknek egyike semmi Jelszóval megjegyezve nem volt, a' másik pedig ilyen Felírással jelelve:

„Nec me, quod tibi sum novus, recuses“ exc.

A' megfejtésre feladott kérdés ez vala: „Mellyik idő szakaszba tartozik ama nevetlen Iró, a' ki Béla Király Jegyzőjének mondatik? Minémű tekintetet, és hitelt adhat néki a' vi'ssgálódó történet író?“

Mindazonáltal az azokat megbírálóknak ítélete szerént, a' feladott kérdést egy Értekezés sem fejtette meg úgy, hogy jutalomra érdemesnek tartathatnék, és azért mind a' kettő az ő Szerzőjének, vagy annak, a' kit aze' végett megbizand, a' felőle kapott Nyugtávanynak megtérítése mellett, a' Pesti királyi Tudományok Egyetemének Iró Hivatala által, a' hol kiki, a' kit a' dolog illet, az értekezéseknek miként lett megbíráltatását is megtekintheti, visszaadattatni fog.

Az 1831/2-dik Oskolai esztendőre pedig, megfejtés végett, ezen kérdés tétetik: Millyen kütföböl eredett a' Végrendelésekről való Tudomány a' Magyar Törvényben? Ha az a' Római polgári Törvényből merítettetett, kérdés: a' Római Törvénynek mellyik feltételei bíbáznak még is a' Magyar Végrendelésben, és mi lehet az oka, hogy a' Magyar Törvények ezen feltételeket meg nem tartatni rendelték?

Jutalomúl 100 forintok Váltó Czedulákban határozattak meg; az azt megnyerendő Értekezés, e' végre más honnan ajánlott költséggel kinyomtatni, és abból 12 példány a' Szerzőjének adattatni fog.

A' határnap, a' meddig azok, kik a' kitelt jutalomért vetélkedni szándékoznak, ezennel megkérettetnek, hogy Értekezéseiket a' Pesti Királyi Tudományok Egyeteme Nagyságos Rectorának, pósta bér' terhe nélkül általküldeni ne terheltessenek, az 1832 dik Esztendei Május utolsó napjára tétetik: azon nap pedig, mellyen a' Jutalom a' legjobb értekezés Szerzőjének oda ítéltetni fog, ugyan 1832-dik esztendei Julius 1-ső napjára határozattatott meg.

Az olyan Értekezés, melly Szerzőjének nevét nyilván kijelenti, ezen tudományos vetélkedésre nem botsátathatik, hanem csak az olyan, melly valami Jelszót a' homlokán viselvén, Szerzőjének nevét, és más ötet megesmértető jeleket, egy melléje kaptasolt, de zárva lepetsételt Levelkében foglalja, a' mellyre kívülről ugyan azon Jelszó légyen írva.

Ezen tudományos vetélkedésre mind a' hazai, mind a' külföldi tudós férfiak meghívattatnak, kik is az ő Értekezéseiket saját tetszések szerént, deák, magyar, német, vagy frantzia nyelven készíthetik el. Költ Pesten October 30-dikán 1831-dik Esztendőben.

A' Schvartner jutalmi Hagyományának Gondviselői.

A' pénz folyamat November' 28 kán;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 86 1/2
Az 1820-béli sorsosok, — —
Az 1821-béli hasonlók, 127 5/8
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 47 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1154 for. ton Conv. Pénzben.